

24.10.2024

OZNÁMENIE POSLANCOM

Vec: Petícia č. 0938/2023, ktorú predkladá P. T., nemecký štátny príslušník, o nekalých obchodných praktikách spoločností zaoberajúcich sa vymáhaním dlhov a potrebe pravidiel platných v celej EÚ

1. Zhrnutie obsahu petície

Ak podľa predkladateľa petície spoločnosť zaoberajúca sa vymáhaním dlhov predala cennosti na základe v konečnom dôsledku neoprávnenej pohľadávky, musí vrátiť len výťažok, ale nie skutočnú hodnotu. Podľa názoru predkladateľa petície to môže spôsobiť značnú ujmu dotknutým osobám, najmä osobám so zdravotným postihnutím. Predkladateľ petície požaduje, aby spoločnosti zaoberajúce sa vymáhaním pohľadávok v budúcnosti museli overovať, či existuje oprávnená pohľadávka, aby mohli byť brané na zodpovednosť a aby museli uhradiť skutočnú hodnotu cenností. Toto pravidlo by sa malo uplatňovať v celej EÚ.

2. Prípustnosť

Petícia bola uznaná ako prípustná 20. decembra 2023. Európsky parlament požiadal Komisiu o poskytnutie informácií (článok 233 ods. 5 rokovacieho poriadku).

3. Odpoveď Komisie doručená 24. októbra 2024

Smernice 2008/48/ES¹, 2014/17/EU² a 2021/2167/EU³, transportované v členských štátoch, zabezpečujú spravodlivé zaobchádzanie s dlžníkmi a vyžadujú, aby prevod práv veriteľov nezmenil úroveň ochrany spotrebiteľa. V smerniciach 2008/48/ES a 2014/17/EÚ, nedávno zmenených článkami 27 a 28 smernice (EÚ) 2021/2167/EÚ, sa od veriteľov takisto vyžadujú primerané politiky a postupy na uplatnenie primeraných opatrení týkajúcich sa úľavy pred začatím konania vo veci exekúcie. Členské štáty môžu zaviesť prísnejšie ustanovenia na ochranu spotrebiteľov.

Smernicou (EÚ) 2023/2225⁴ sa zrušuje smernica 2008/48/ES. Členské štáty majú do 20. novembra 2025 prijať a uverejniť zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia potrebné na dosiahnutie súladu s touto novou smernicou a uplatňovať tieto opatrenia od 20. novembra 2026. Podľa článku 35 ods. 1 prvého pododseku smernice členské štáty od veriteľov vyžadujú, aby v prípade potreby vykonali primeranú úľavu pred začatím exekučného konania. Preto sa od veriteľa vyžaduje, aby pred začatím exekučného konania aktívne riešil vznikajúce úverové riziko v počiatočnom štádiu.

Okrem toho sa v smernici 2005/29/ES⁵ zakazujú nekalé obchodné praktiky. Podľa článku 5 ods. 2 tejto smernice je obchodná praktika nekalá, ak je v rozpore s požiadavkami odbornej starostlivosti a podstatne narušuje alebo je spôsobilá podstatne narušiť ekonomické správanie priemerného spotrebiteľa vo vzťahu k produktu, ku ktorému sa dostane alebo ktorému je adresovaná. Podľa článku 11a musia mať spotrebiteľia poškodení nekalými obchodnými praktikami prístup k primeraným a účinným prostriedkom nápravy vrátane náhrady škody, ktorú spotrebiteľ utrpel. Prináleží členským štátom, aby určili podmienky uplatnenia a účinky týchto prostriedkov nápravy, pričom v prípade potreby zohľadnia závažnosť a povahu nekalej obchodnej praktiky, škodu, ktorú utrpel spotrebiteľ, a iné relevantné okolnosti. Okrem toho podľa článku 3 ods. 9 smernice môžu členské štáty v súvislosti s finančnými službami uložiť požiadavky, ktoré sú reštriktívnejšie alebo normatívnejšie ako požiadavky stanovené v smernici. Preto je na členských štátoch, aby zvažili osobitné pravidlá týkajúce sa finančných služieb s cieľom chrániť spotrebiteľov v oblastiach, na ktoré sa ešte nevzťahuje právo Únie. Okrem toho, podľa článku 3 ods. 1 smernice Rady 93/13/EHS⁶ sa zmluvná podmienka, ktorá nebola individuálne dohodnutá, považuje za nekalú, ak napriek požiadavke dôvery spôsobí značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán vzniknutých na základe zmluvy, ku škode

---

¹ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS (Ú. v. EÚ L 133, 22.5.2008, s. 66, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2008/48/oj> .)

² Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/17/EÚ zo 4. februára 2014 o zmluvách o úvere pre spotrebiteľov týkajúcich sa nehnuteľností určených na bývanie a o zmene smerníc 2008/48/ES a 2013/36/EÚ a nariadenia (EÚ) č. 1093/2010 (Ú. v. EÚ L 60, 28.2.2014, s. 34, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2014/17/oj>).

³ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/2167 z 24. novembra 2021 o správcoch úverov a nákupcoch úverov a o zmene smerníc 2008/48/ES a 2014/17/EÚ (Ú. v. EÚ L 438, 8.12.2021, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2021/2167/oj>).

⁴ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/2225 z 18. októbra 2023 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice 2008/48/ES (Ú. v. EÚ L, 2023/2225, 30.10.2023, ELI: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/HTML/?uri=OJ:L_202302225).

⁵ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2005/29/ES z 11. mája 2005 o nekalých obchodných praktikách podnikateľov voči spotrebiteľom na vnútornom trhu, ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 84/450/EHS, smernice Európskeho parlamentu a Rady 97/7/ES, 98/27/ES a 2002/65/ES a nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2006/2004 („smernica o nekalých obchodných praktikách“) (Ú. v. EÚ L 149, 11.6.2005, s. 22, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2005/29/oj>).

⁶ Smernica Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (Ú. v. ES L 95, 21.4.1993, s. 29, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/1993/13/oj>).

spotrebiteľa. Je na príslušných vnútroštátnych orgánoch a súdoch, aby v závislosti od okolností každého prípadu určili, či by sa konkrétne podmienky mali považovať za nekalé. Podľa článku 6 smernice sa má zmluvná podmienka, ktorá sa považuje za nekalú, v zásade považovať za podmienku, ktorá nikdy neexistovala, takže nemôže mať vplyv na spotrebiteľa.

Určenie nekalej povahy podmienky súdom teda musí v zásade viesť k navráteniu právnej a skutkovej situácie spotrebiteľa, v ktorej by sa nachádzal, ak by táto podmienka neexistovala. Hoci prináleží členským štátom, aby prostredníctvom svojej vnútroštátnej právnej úpravy vymedzili spôsoby, akými sa určí nekalá povaha zmluvnej podmienky, ako aj skutočné právne účinky tohto určenia, toto určenie musí umožniť navrátenie právnej a skutkovej situácie, v ktorej by sa spotrebiteľ nachádzal, ak by táto nekalá podmienka neexistovala, najmä tým, že by vytvorila právo na vrátenie výhod, ktoré podnikateľ neoprávnene získal na základe tejto nekalej podmienky v neprospech spotrebiteľa.⁷

Záver

Dohľad nad operáciami správcov úverov a súvisiacimi transakciami a uplatňovanie právnych záruk podľa vnútroštátneho práva a práva EÚ patrí do právomoci vnútroštátnych orgánov.

V smerniciach 2005/29/ES a 93/13/EHS sa vyžaduje transparentnosť a ochrana spotrebiteľov pred nekalými obchodnými praktikami a nekalými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách. Právne predpisy EÚ ale nechávajú na príslušných vnútroštátnych orgánoch, aby rozhodli, či sú obchodné praktiky alebo zmluvné podmienky nekalé.

---

⁷ Súdny dvor EÚ, vec C-520/21, *Bank M. SA*, odseky 57 – 65.